

TER ADVISERING

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**

Auteur

[Redacted]

Datum

20 oktober 2023

Kenmerk

DGBI / 37998374

Kopie aan

Bijlage(n)

2

nota

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

- De afgelopen maanden is er onder leiding van gezant Marja van Bijsterveldt hard gewerkt aan de sectoragenda maritieme maakindustrie. U bent de afgelopen maanden op meerdere momenten geïnformeerd over de stand van zaken. Daarnaast zijn er twee BWO's geweest, één op 1 september en één op 29 september, waar besluitvorming heeft plaatsgevonden over de acties en maatregelen.
- De sectoragenda is gereed en op 26 oktober 2023 wordt deze feestelijk gepresenteerd in Rotterdam. Tegelijkertijd zal de sectoragenda worden aangeboden aan de Tweede Kamer. De sectoragenda en bijbehorende Kamerbrief vindt u als bijlagen bij deze nota.
- De sectoragenda wordt parallel aan uw collega's van Defensie, IenW, BHOS en Financiën aangeboden en door de eerste twee mede ondertekend. Voor BHOS en Financiën gebeurt ondertekening mede namens.

Advies

Wij adviseren u bijgaande Kamerbrief te ondertekenen en aan de Tweede Kamer te laten verzenden.

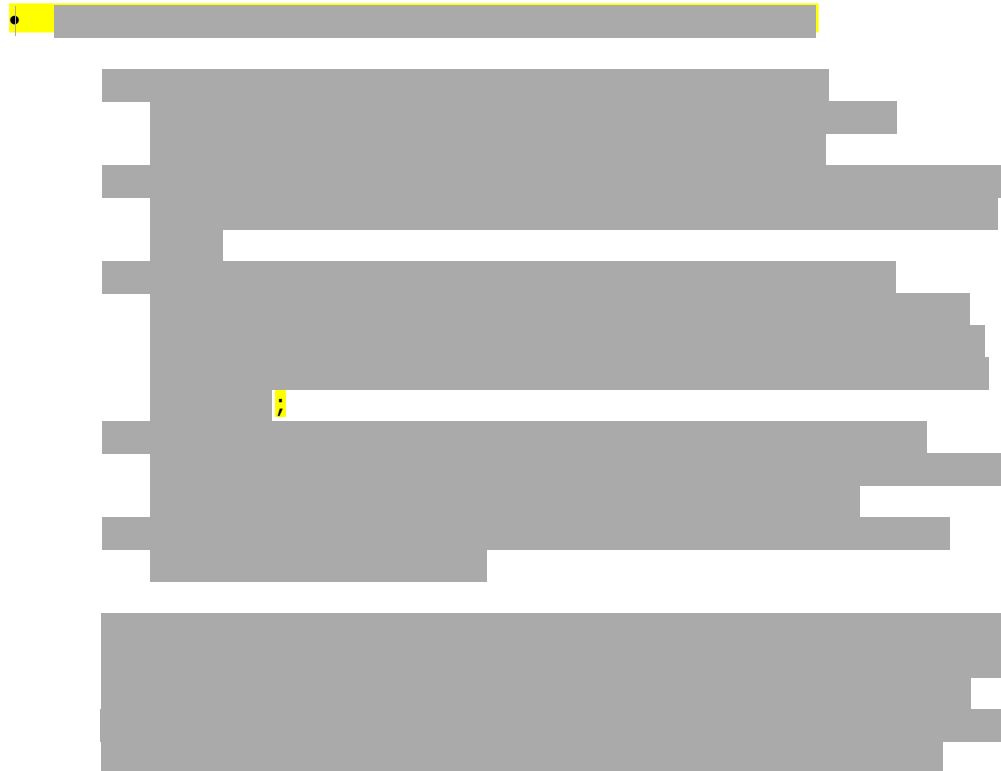
Kernpunten

- In de Kamerbrief benadrukt u het belang van de Nederlandse maakindustrie voor onze veiligheid, de energietransitie en het verdienvermogen van Nederland en biedt u, samen met de Minister van I&W en de Staatssecretaris van Defensie, de sectoragenda *No guts no Hollands glorie* - bestaande uit 5 actielijnen met 25 maatregelen en 5 koploperprojecten - aan;
- Met de breed gedragen sectoragenda wordt invulling gegeven aan actiever en groen industriebeleid. Uitgangspunt hiervoor is het op 30 juni 2023 door u

Ontvangen BBR

gepresenteerde beleidskader voor de Nederlandse economie¹. De maritieme maakindustrie is daarmee de eerste sector waarop het nieuwe kader is toegepast en een concreet voorbeeld van hoe actief industriebeleid kan worden vormgegeven.

- Voorts geeft de sectoragenda invulling aan de door de Kamer breed ondersteunde moties die oproepen tot een integraal beleid voor de maritieme maakindustrie (motie Graus cum suis)², tot het strategisch benutten van overheidsaanbestedingen voor de Nederlandse maritieme maakindustrie (motie Graus cum suis)³ en tot een versterking en bescherming van regionale scheepsbouwclusters (motie Van der Plas)⁴. Ook geeft de agenda richting aan de uitwerking van de aangenomen moties voor maritieme veiligheid (motie Stoffer)⁵ en over de tonnageregeling en afdrachtsvermindering zeevaart (motie Stoffer)⁶ en verder vormt het een reactie op de analyse m.b.t. aanbestedingen overheidsschepen in Europa van Netherlands Maritime Technology.⁷ Tot slot raakt het de motie voor de bescherming van infrastructuur op de Noordzee (motie Boswijk).⁸

---

¹ Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, *Perspectief op de Nederlandse economie: Innovatief, duurzaam, sterk en welvarend*, juni 2023.

² Kamerstukken II 2022/23, 36 200-XIII, nr. 29.

³ Kamerstukken II 2022/23, 36 410-XIII, nr. 36.

⁴ Kamerstukken II 2022/23, 36200-XII, nr. 88.

⁵ Kamerstukken II 2021/22, 35925-X, nr. 36.

⁶ Kamerstukken II 2022/23, 31409, nr. 392.

⁷ Kamerstukken II 2022/2023, 2023Z13464

⁸ Kamerstukken II 2021/22, 35 925-X, nr. 22.

Toelichting

Proces

- Op 14 maart is gezant Marja Bijsterveldt, samen met een interdepartementale projectorganisatie (I&W, Defensie, BHOS en Financiën) en de sector van start gegaan met het opstellen van een breed gedragen sectoragenda;
- De gezant heeft direct na haar aanstelling de volgende activiteiten ontplooid:
  - Twee ronde tafels met de Ministers van EZK en IenW, de staatssecretaris van Defensie, vertegenwoordigers uit de maritieme sector en experts van kennisinstellingen.
  - Tientallen bedrijfsbezoeken aan de belangrijke regionale clusters van de maritieme maakindustrie, zoals Groningen, Den Helder, Rotterdam, de Drechtsteden en Vlissingen. Ook is Brussel bezocht en is de gezant met Tweede Kamerleden in gesprek gegaan over de achtergronden van diverse aangenomen moties. Ten slotte sprak zij met jongeren van diverse maritieme opleidingen.
  - Vier verdiepende gesprekken en vier expertsessies met ondernemers, wetenschappers en sectorspecialisten met name over financiering binnen de sector en aanbesteding door de overheid.
  - Analyse door The Hague Center for Strategic Studies (HCSS). Hierin is onder meer het strategisch belang van de maritieme maakindustrie in kaart gebracht. In bijlage 1 van de sectoragenda is het rapport te vinden.
  - SWOT door Netherlands Maritime Technology (NMT). Deze analyse is te vinden in bijlage 2 van de sectoragenda.

Inhoud

- De sectoragenda bevat de volgende bouwstenen:
  - I. Beschrijving van het strategisch belang van de maritieme maakindustrie op basis van onderzoek uitgevoerd door HCSS (legitimatie voor actiever industriebeleid);
  - II. De kansen, uitdagingen en bedreigingen voor een toekomstbestendige MMI (als opmaat naar acties en koploperprojecten)
  - III. 5 actielijnen met 25 maatregelen om de MMI toekomstbestendig te maken
  - IV. 5 koploperprojecten die enerzijds bijdragen aan het beschermen van onze nationale vitale belangen en anderzijds de MMI versterken
- In de sectoragenda worden de volgende 5 actielijnen gedefinieerd:
  1. Focus bij maritieme inkooptrajecten
  2. Gerichte financiering en fiscale maatregelen
  3. Koploper en continuïteit in maritieme innovatie
  4. Verbetering vestigingsklimaat
  5. Versterken internationale positionering

- Naast deze actielijnen gaan we aan de slag met vijf koploperprojecten:
  1. Het Maritiem Masterplan
  2. De werf van de toekomst
  3. Smart Maritime
  4. Wind op zee
  5. Nucleaire voortstuwing van schepen

Kenmerk
DGBI / 37998374

Planning:

- 26 oktober lancering van sectoragenda
- Q4 2023/Q1 2024 start uitvoering agenda onder leiding van nieuwe gezant en Rijks regiebureau maritieme maakindustrie